

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/460
KARAR NO : 2021/445
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın u radı 1 hasar bedelini ödeyen sigorta irketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtı ı davanın, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi kapsamında, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Anadolu Anonim Türk Sigorta irketi
Vekili : Av. V. R. T.
Davalı : Erci Belediye Ba kanlı ı
Vekilleri : Av.A.Ü., Av.S.Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili sigorta irketi tarafından kasko sigortalı 65 ... 216 plaka sayılı aracın, 07/10/2013 tarihinde Van li, Erci İçesi, Tugay Yolu Caddesinde seyir halindeyken rögar çukuruna girmesi sonucu araçta hasar meydana geldi ini, kazanın meydana gelmesinde, yol bakım çalı malarını yeterli düzeyde yapmayan davalı idarenin kusur ve sorumlulu unun bulundu unu; araçtaki hasara istinaden sigortalıya 6.508 TL ödendi ini ve sigortalının haklarına halef olundu unu ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydı ile sigortalıya ödenen 6.508 TL'nin ödeme tarihinden itibaren i leyecek reeskont faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Erci 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 30/06/2020 tarihli ve E.2019/115, K.2020/127 sayılı kararı ile, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu undan bahisle, dava artı yoklu undan usulden reddine karar vermi ve bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"YARGITAY 17. Hukuk Dairesi 2016/14678 Esas 2017/8025 Karar sayılı ilamında mahkememiz dosyasına benzer bir olayda:"Dava, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1472. maddesine dayalı olarak açılan rücuen tazminat istemine ili kindir.

Davacıya kasko sigortalı araç yoldaki rögar kapa ının açık bırakılması nedeni ile meydana gelen kaza sonucu hasarlandı ı iddiasıyla Kartal Belediye Ba kanlı ı aleyhine açılan davada mahkemece, davanın kabulüne karar verilmi tir. Kartal Belediyesi kamu tüzel ki isi olup, kamu hizmeti görmekle yükümlü bulunmaları nedeniyle kamu hizmetleri sırasında verdikleri iddia olunan zararlardan dolayı olu an sorumlulukları özel hukuk hükümlerine tabi de ildir. Kamu tüzel ki ilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında olu an zararlar niteli i itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere kar ı hizmet kusurlarına dayalı olarak dari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi

gerekmektedir. O halde mahkemece, hizmet kusuruna dayanılarak davalı Kartal Belediyesi aleyhine açılan bu davada adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle HMK'nın 114-115 maddeleri uyarınca davalı Kartal Belediyesi yönünden dava dilekçesinin usulden reddine hükmedilmesi gerekirken, yazılı oldu u biçimde karar verilmesi do ru de ildir." ekinde karar vermi tir.

Somut olayda davacının sigortalısının 65 DP 216 plaka sayılı araçla seyir halindeyken aracın rögar çukuruna girmesi sonucu meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle sigortalısına yapmı oldu u ödemenin davalıdan rücuen tahsiline ili kindir. İgili Yargıtay içtihatı ve mevzuat uyarınca davacının idare mahkemesinde davalıya kar ı hizmet kusurundan kaynaklanan tam yargı davası açması gerekti i; bu nedenle mahkememizin görevsiz oldu u anla lılmakla davanın idari yargı yolunun görevli olması sebebi ile dava artı yoklu undan usulden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **Van 1. dare Mahkemesi 27/04/2021 tarihli ve E.2021/1055 sayılı kararı ile,** 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2., 7. ve devamı maddeleri ile 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi hükmüne yer verdikten sonra; Mahkemelerinin görevsizli ine, 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosyanın incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"Bakılmakta olan davanın, davalı idarenin yapımı, onarımı, bakımı ve i letilmesi ile görevli ve sorumlu oldu u yolda trafik düzeni ve güvenlik önlemlerini almadı ı belirtilerek meydana geldi i ileri sürülen trafik kazasından kaynaklandı ı ve bu nedenle de i bu uyu mazlı ın 2918 sayılı Kanun'dan do an bir sorumluluk davası niteli inde oldu u anla lılmakla, uyu mazlı ın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110'uncu maddesi uyarınca adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tir.

Nitekim Uyu mazlık Mahkemesinin 15/02/2016 tarih ve E;2016/57; K:2016/92 sayılı kararı ile de 2918 Sayılı Kanununun 110'uncu maddesi uyarınca açılacak sorumluluk davalarının adli yargıda görülece i içtihat edilmi tir."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

6. 2918 sayılı Kanun'un 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı ıklı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın

Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u ifade edilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un “*Karayolu trafik güvenli i*” ba lıklı 13. maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu ların, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmi tir.

8. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

“ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”

9. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

“Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”

B. Yargı Kararları

10. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılınd ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla lmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin

kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyasının örne i ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacı irketin sigortalamı oldu u aracın kaza yapmasında kusur ve sorumlulu u bulundu undan bahisle, sigortalıya ödenen hasar bedelinin, faiziyle birlikte, davalı idareden rücu tazmini istemiyle açılmış tır.

14. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, yukarıda belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

15. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*" denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

16. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini,

ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve czmnde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde czmlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Van 1. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabul ile Erci 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30/06/2020 tarihli ve E.2019/115, K.2020/127 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın czmnde ADL YARGININ GREVL OLDU UNA,

B. Van 1. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABUL ile Erci 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30/06/2020 tarihli ve E.2019/115, K.2020/127 sayılı GREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, ye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

ye
kri
BOZER

ye
Mehmet
AKSU

ye
Biol
SONER

ye
Aydemir
TUNÇ

ye
Nurdane
TOPUZ

ye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Devletin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliği inin sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 20/09/2021

ÜYE
Ahmet ARSLAN